

De Nieuwe Pastorale

Kerkblad van de
Doopsgezinde Gemeente in Harlingen

september/oktober 2025

Adressen

- Predikante: **ds. W.I. Beuker** Tel: 06 5337 8818
E-mail: wbeuker@ziggo.nl
- Voorzitter: **br. J. Stelwagen** Tel: 06 2062 9561
Marnehiem 76, 8862 RD Harlingen
E-mail: jansjouk1@home.nl
- Secretaris: **zr. H. de Jong-Velsma** Tel: 06 3811 7362
Harlingerstraatweg 36, 8872 NB Midlum
E-mail:
Kerk zaken: secretarisdgharlingen@outlook.com
Privé: hildevelsma@outlook.com
- Redactie Nieuwe Pastorale:
Droogstraat 57, 8861 SR Harlingen
E-mail: redactiedgharlingen@gmail.com
Website: www.doopsgezindharlingen.nl
- Bezorging Nieuwe Pastorale:
br. G. Beuker Tel: 0517 419 589
E-mail: n.g.kooi@hetnet.nl

Diaconie

Onderstaand de namen en telefoonnummers van de diaconessen.

Voorzitter:

Mien Sietsema-Alkema, 0517 416 920

Secretariaat:

Hilde de Jong-Velsma, 06 3811 7362

Diaconessen:

Lineke Ammerlaan-Ruinen, 06 4775 3633

Ineke Beuker, 0517 417 193

Hilde de Jong-Velsma, 06 3811 7362

Sietske Ypenga, 0517 235 983

Van de redactie

De zomer is voorbij en dus ook de zomervakanties en de vele feesten en activiteiten. Zoals In Harlingen de Visserijdagen, alweer de 64e (!) editie. De bezoekers aan de stad werden vijf dagen lang getraakteerd op muziek, zang, dans, folklore, kunst, gastronomie, markten, kermis, cultuur en sportieve activiteiten.

Maar zoals mijn vader altijd al zei : ‘Tiden hawwe tiden’.

De uitbundige zomer activiteiten zijn voorbij, de bezigheden zijn weer meer naar binnen gericht. Veel verenigingen beginnen na de zomer allemaal weer vol goede moed! Zo ook ons nieuw opgerichte koortje.

3

De meteorologische herfst begint op 1 september. Maar officieel begint de astronomische herfst op maandag 22 september, de dag wanneer dag en nacht even lang zijn.

De natuur verandert ook, trekt zich wat terug: de temperaturen gaan omlaag en de bladeren aan de bomen verkleuren langzaam. Mensen passen zich aan aan het ritme van de natuur: de dagen worden weer korter en de nachten langer. Maar het is ook tijd om lekkere gerechten met seizoensproducten te maken, de herfst levert vele vruchten! Tijd om te oogsten. Winterkost is echt anders dan een zomerse maaltijd. Kortom de herfst is, net als de zomer, de winter en de lente, een bijzonder jaargetijde.

Daarom spreekt mij lied 130 uit de bundel ‘Hertslach’. ‘Alles is sa machtig moai’ zo aan. Het is een vertaling naar een Engels gedicht uit 1848, van Eppie Dam en met muziek van Hindrik van der Meer:

Refrein: *Alles is sa machtig moai, 't giet boppe ús ferstân:
de ierde mei har himeltoai, de schepping fan Gods hân.*

1. *Elk blomke dat har iepenet, elk fûgeltsje dat flijocht,
Hij joech it djippe kleuren, de lytse wjukken nocht. Refrein*
2. *De wyt-bemûtste bergen, de streamen sa perfekt,
de jûn, mar ek de moarntiid dy't loften iepenbrekt. Refrein*
3. *De sniejacht bij de winter, de simmer fol plezier,
de tún fol ripe fruchten, de tiden fan it jier. Refrein*
4. *Hij joech ús iepen eagen, om alles te besjen,
de lippen om te sizzen: 'Gods wurk mei noait ferlern!'.*

Credo... ik geloof, geloof ik...

4

Deze zomer heb ik het weer een week lang alle dagen opgezegd: het credo, de apostolische geloofsbelijdenis, in de 2e eeuw na Chr. al vastgelegd. Het bracht mij bij mijn eigen geloof; wat geloof ik eigenlijk, geloof ik nog in de goedheid van de mens, van God, met alles wat er in de wereld woedt en zich 'goed' Christen, Jood of Moslim noemt? Ik moet steeds denken aan die noodkreet uit de Bijbel in Marcus 9:14-29, die noodkreet van die vader die Jezus smeekt zijn zoon te genezen: 'Ik geloof... kom mijn ongelooft te hulp'.

Dit jaar herdenken we dat 500 jaar geleden een groepje bijbellezers in Zurich zich afscheidde van de reformator Zwingli en een nieuwe weg insloeg door zich (opnieuw) te laten dopen. Daarop stond de doodstraf. Twee jaar later in de chaos van heftige vervolgingen probeerde een groepje Anabaptisten hun geloof te omschrijven en zij voegden een heel eigen formulering toe aan het credo: De Schleithimer confessie: '7 artikelen des geloofs van ettelijke kinderen Gods' over doop, ban en avondmaal, de gemeente en voorgangers, afzondering van het kwade, geen geweld gebruiken en geen eed zweren.

Dit voorjaar als bezinning aan het begin van een kerkenraadsvergadering had ik het over die 7 artikelen des geloofs en of die nu nog actueel zijn en hoe wij nu daartegenover staan en misschien wel mee leven. Uit het gesprek dat daarop volgde hebben we als kerkenraad bedacht om onze eigen belijdenis weer eens te herlezen of misschien wel te herschrijven.

Ik heb mijn belijdenis geschreven toen ik 20 was en gedoopt wilde worden. Vijfenveertig jaar later is er veel gebeurd in mijn leven en ook de (geopolitieke) wereld ziet er inmiddels heel anders uit. Mijn belijdenis heb ik ergens onvindbaar goed opgeborgen, maar ik weet dat de kern nog hetzelfde is, al zou ik het nu toch heel anders verwoorden. Ik ben bezig een poging te wagen en ik ben benieuwd of u uw belijdenis nog bij de hand hebt en kunt beamen of zou u

uw geloof ook opnieuw onder woorden willen brengen of misschien wel heel anders willen vormgeven.. als een lied, een schilderij, een beeld, een gedicht...

In het boekje 'Kort Credo' vol geloofsbelijdenissen vond ik een belijdenis van Dorothee Sölle
Daaruit een deel ter inspiratie...

*Ik zal niet geloven
in het recht van de sterkste,
in de taal van de wapens
in de macht der machtigen.*

*Maar ik wil geloven
in het recht van de minste,
in de open hand,
in de geweldloosheid.*

*Ik zal niet geloven
in ras of rijkdom,
in voorrechten,
in de gevestigde orde.*

*Maar ik wil geloven
dat àlle mensen ménsen zijn,
dat de orde van het onrecht,
wanorde is.*

*Ik zal niet geloven
dat liefde begoocheling is,
vriendschap onbetrouwbaar
en alle woorden leugen zijn.*

*Maar ik wil geloven
in de liefde die verbindt,
in de weg van mens tot mens
in woorden waar je op aankunt.*

*Ik zal niet geloven
dat alle moeite vergeefs is,
dat de dood het einde is.*

*Maar ik durf geloven
in de nieuwe mens
die met Jezus begonnen is,
in Gods eigen droom:
een nieuwe hemel en een nieuwe
aarde
waar gerechtigheid woont.*

En u lieve lezer, gelooft u het nog of gelooft u het wel!? Durft u te geloven, durft u het aan?

ds. Wiske Beuker

Van de kerkenraad

De zomer is relatief een rustige periode, maar dat betekent geenszins dat er niets gebeurt. Zo zijn onlangs de vloeren in hal en kerkzaal gereinigd, maar de krassen konden niet allemaal verwijderd worden.

Zoals bekend zal de zusterkring een andere opzet krijgen en we wachten nog even met het nemen van verdere stappen tot Nelly als voorzitter verder is aangesterkt.

6 Er wordt gewerkt aan een Engelstalige beschrijving van een wandeling door Harlingen, met accenten in doopsgezind/historisch opzicht.

In de voorjaarsledenvergadering hebben we geïnventariseerd hoe men dacht over de planning van de najaarsledenvergadering. We hebben afgelopen december (weer en ziekte leidden tot uitstel) een pilot gehad waarbij er na de zondagsdienst werd vergaderd. Dit opdat men in deze tijd van het jaar 's avonds niet meer de deur uit hoeft. De meningen bleken echter verdeeld. De KR heeft daarom besloten dat deze vergadering toch weer op een doordeweekse avond wordt gehouden.

Op woensdag 20 augustus hebben we als gemeente bezoek gehad van de ADS, waarbij ook de FDS vertegenwoordigd was. Het doel: de ADS wilde een beeld krijgen van het reilen en zeilen binnen onze gemeente en op welke punten onze gemeente behoefte heeft aan hulp. Daarbij zijn al enkele concrete afspraken gemaakt o.a. op het gebied van onze site. Veel gemeentes kampen trouwens met dezelfde problemen: omdat er nauwelijks aanwas is van relatief jongere belangstellenden stijgt de gemiddelde leeftijd en wordt het steeds lastiger financieel de zaak rond te krijgen, al levert dit laatste op korte/middellange termijn bij ons nog geen problemen op. Lastiger is het om alle functionele groepen op sterkte te houden. Mede omdat Wiske binnen afzienbare tijd de leeftijd bereikt waarop ze met emeritaat kan gaan, staan we voor de uitdaging hoe het daarna verder zou moeten. Het is allesbehalve zeker of we een opvolger kunnen vinden die voor 50% werkt en zo ja: of we ons die ook voor lange tijd kunnen permitteren. De ADS heeft aangegeven hierbij adviezen

te kunnen geven, maar heeft tegelijkertijd wel de indruk dat we als gemeente goed bezig zijn. Al met al reden om ons de komende tijd te bezinnen op het toekomstperspectief.

Jan Stelwagen

Het ‘koortje’

Inmiddels is er overleg geweest met onze dirigente Annemarie en we hebben bedacht om op 3 september weer van start te gaan met ons koor! Ook weer van 15.45 uur tot 17.15 uur in de vermaning aan de Zoutsloot.

7

De volgende data zijn dan de zang-woensdagen:

3 en 17 september, 1, 8 en 29 oktober

5 en 19 november en 3 december

We hopen een klap op een mooie naam te kunnen geven en dan onze medewerking te verlenen aan de adventsdienst van 7 december. Mocht u zin hebben om ook mee te zingen, kom gerust een keertje mee repeteren. Mannen zijn ook van harte welkom!

Een nieuwe gespreksgroep

Er is dit voorjaar een heel mooi boekje uitgekomen “*Mondig, bondig*” Het is uitgegeven door de Stichting Doopsgezinde Geloofsopbouw en Solidariteit, de ADS en het Doopsgezind Seminarium. Het boekje behandelt acht doopsgezinde kernwaarden met aanzetten tot gesprek over wat ons als Doopsgezinden bindt, waarin we verschillen, waarin we elkaar vinden en waarin niet. Heel graag zou ik een gespreksgroep “*Mondig, bondig*” op willen starten en daartoe wil ik u van harte uitnodigen op woensdag 15 oktober 14.30 uur. Laten we allereerst in onze mooie vermaning bij elkaar komen.

Zr. Wiske Beuker

*Bij vergeven gaat het niet over de ander, maar over jou.
Het is loslaten van de last die je met je meedraagt.*

DALAI LAMA

Op Tsjerkepaad toer

8

Sinds april ben ik voorzitter van de Stichting Tsjerkepaad Fryslân. Voordat ik ermee begon had ik er niks mee. Natuurlijk had ik kerken van binnen gezien maar meestal als voorganger of kerkganger op zondagmorgen. Ik was nooit op ‘tsjerkepaad’ geweest. Maar met het aanvaarden van het voorzitterschap nam ik mij voor elke zaterdag in het Tsjerkepaad seizoen (5 juli tot en met 13 september) een aantal kerken te bezoeken. Keus genoeg want 253 kerken zijn open voor bezoek. In de steden van de provincie tot in de kleinste dorpen. Dit is uniek! Nergens in Nederland buiten Friesland is er zo’n ruime openstelling van kerken. En ook nergens in Nederland is er zo’n geweldige variatie aan kerkelijke architectuur. Er zijn absolute juweeltjes bij. Niet alleen in de steden en niet alleen eeuwenoude kerken. Neem bijvoorbeeld de Oosterkerk in Kollum. Gebouwd als Gereformeerde Kerk in 1924. In de stijl van de Amsterdamse school. Met een prachtig versierd plafond. Doet mij denken aan de Tuschinski bioscoop in Amsterdam. Waarbij ik de combinatie film-theater-kerk zo gek nog niet vind voor wat betreft de beleving van zowel film als kerkdienst.

Juweeltjes genoeg. Oude kerken met prachtige fresco’s zoals in Westergeast of Boazum. In beide vroeg middeleeuwse kerken waren die afbeeldingen verstopt onder lagen kalk en werden in de jaren 50 herontdekt. De kerk in Boazum ligt ook nog eens prachtig aan een vijver waardoor ik als vogelkijker nog wat extra’s meekrijg van het bezoek.

Tsjerkepaad is oecumenisch. De meeste kerken behoren toe aan gemeentes van de Protestantse Kerk in Nederland maar ook Doopsgezinde Vermaningen in verschillende plaatsen zijn open en een aantal Rooms-Katholieke kerken. Plus kerken, die eigendom zijn van de Stichting Alde Fryske Tsjerken. Het oecumenische van Tsjerkepaad geeft mooi de kerkgeschiedenis van Friesland weer. Het ‘succes’ van de reformatie (Gereformeerd en Doopsgezind) waardoor de meeste parochies met de hervorming meegingen maar waar in sommige enclaves dit niet gebeurde, zoals in Blauwhuis. En daarom is daar de imposante Sint Vitus kerk waar de historie van het ‘rijke roomse leven’ voluit te zien is.

Natuurlijk is bij de bezoeken exterieur en interieur van de kerken het meest in het oog springend. En toch is dat het niet wat voor mij de bezoeken zo waardevol maakt. Dat zijn voor mij de gesprekken

met de vrijwilligers, die ervoor zorgen dat de kerken open kunnen zijn. Zij hebben hun verhalen over de historie van de kerk maar ook hoe het vandaag de dag met de kerkelijke gemeente reilt en zeilt.

Eigenlijk weet ik nog steeds niet zo goed waarom ik meteen ja zei op de vraag om het voorzitterschap van de Stichting Tsjerkepaad op me te nemen. Waarschijnlijk omdat ik moeilijk nee kan zeggen. Inmiddels ben ik blij, dat ik het gedaan heb. Antoinette en ik gaan elke zaterdag op toernee. We bezoeken zo'n drie à vier kerken. Dan is het ook wel weer genoeg en wacht als beloning het bezoek aan de een of andere uitspanning in de buurt. We beleven zo een rijke zomer. En ik kan alleen maar zeggen: ga ook op Tsjerkepaad. Er is zoveel moois te zien en te horen. Vaak nog een expositie of wat muziek. Soms koffie of thee en je kunt naar het toilet (ook niet onbelangrijk!). De provincie Fryslân steunt met subsidie het werk van de Stichting. Daar zijn we zeer dankbaar voor en het is goed besteed geld want het draagt zeer bij aan de 'promotie' van onze prachtige provincie!

9

Douwe Visser

Vredesweek 20-28 september

De Nationale vredesweek wordt al jaren georganiseerd door PAX. De eerste zondag van de Vredesweek, geldt als vredeszondag. Het thema is dit jaar: 'Niets doen is geen optie'. En gezien de ontwikkelingen in de wereld om ons heen is er alle reden om om in actie te komen. We kunnen in ons dagelijks leven al beginnen met bv de bereidheid naar anderen, onze medemensen, te luisteren, hen te leren begrijpen.

Oecumenische zegenwens

Op zondag 21 september, de eerste zondag van de Vredesweek, ontmoeten de kerken in Haringen, aangesloten bij de Werkgemeenschap van Kerken, elkaar weer voor een bijzonder moment in de open lucht. De kerken beginnen hun dienst, elk in het eigen kerkgebouw, om gezamenlijk te besluiten met een gedeeld en openbaar zegenmoment voor kerk, stad en wereld. Daarvoor gaan we allen naar het grasveld, bij het bordes aan de zuidkant van de Grote Kerk. De start is om 11.15 – 11.30 uur. De muziek wordt verzorgd door het Korps van het Leger des Heils.

Na afloop is er koffiedrinken en gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Dit jaar vieren we 500 jaar anabaptisme

10

Ook is in onze vermaning is hier met een kleine expositie aandacht aan besteed.

De bezoekers van de vermaningstocht met Hemelvaartdag hebben er van genoten.

Hierbij een overzicht van welke groepen doopsgezinden hier vroeger overdak hebben gevonden.

Vluchtelingen in de havenstad Harlingen

Omstreeks 1550 werden de Dopersen vooral in Brabant, Vlaanderen en Noord Frankrijk hevig vervolgd, velen vluchtten naar oorden waar van vervolging minder te duchten viel. En zo kwamen deze ‘zuiderlingen’ o.a. naar Harlingen.

Ook vanuit Duitsland kwamen vluchtelingen naar Harlingen. Het waren meestal gegoede burgers, kooplieden en ambachtslieden, zij brachten leven en bedrijvigheid mee.

In Harlingen doopte Leenaert Bouwens in de periode 1551-1582 maar liefst 1180 personen. Door onderlinge verschillen ontstond er verdeeldheid bij de doopsgezinden.

In het begin van de 17e eeuw zijn er daardoor in Harlingen verschillende gemeenten. In volgorde van hun geloofsopvattingen van gematigd naar streng:

1. De Waterlanders, afkomstig uit het waterland ten noorden van Amsterdam. Zij werden naar de naam van hun vermaning De Keet, ook wel Keetsgezinden genoemd. Zij hadden hun vermaningen aan het Noordijs en in de Roepersteeg.
2. De Hoogduitsers, afkomstig uit Duitsland, zij hadden een vermaning aan de Zoutsloot.
3. De Vlaamse doopsgezinden. Zij waren verdeeld in de Jonge-Vlamingen of de Contra Huiskopers en de oude Vlamingen of Huiskopers, met een vermaning aan de Lanen.
4. De Janjacobsgezinden, ook wel Oude Vlamingen genoemd of Oude of Harde Friezen, met een vermaning op de hoek van de Karremanstraat en de Noorderhaven. –
5. De Groninger Oude Vlamingen of de Uckowallisten,

genoemd naar Ucko Walles uit Noordbroek, Groningen, een man van zeer strenge beginselen en ongewone denkbeelden. Zij kwamen bijeen in een gewoon huis aan de Simon Stijlstraat (vroeger Wortelhaven genoemd). Op deze plaats is later de Evangelische Lutherse kerk gebouwd.

6. 1672 fuseerden de groepen tot: De Verenigde Doopsgezinde gemeente Harlingen.

Harlingen groeide in de 17e eeuw uit tot de tweede stad van Fryslân door handel, industrie. Harlingen werd een belangrijke exporthaven voor bakstenen, dakpannen, tegels, aardewerk, majolica, zout, textiel en walvistraan. Tegelijk functioneerde Harlingen als importhaven voor hout uit Noorwegen en graan met name uit de Oost.

De zeventiende-eeuwse industrie in Harlingen bestond uit zoutziederijen, kalkbranderijen, leerlooierijen, bierbrouwerijen, pan- en tichelbakkerijen, plaatelbakkerijen en pottenbakkerijen, goud- en zilversmeden, koper-slagerijen en weverijen.

De handel was in handen van de overwegend doopsgezinde Harlinger koopliedenfamilies, die vaak ook als 'bankier' fungeerden.

In 1672 stonden in de top 5 van de meest vermogende Harlingers maar liefst drie doopsgezinden:

1. Claas Freerks Braam
200.000,- gulden,
2. Jancke Reiners Jeddema,
weduwe van Gijsbert
Fontein. 150.000,- gulden
3. Jurjen Claesen Fontein.
130.000,- gulden.

De doopsgezinde leidende kringen in de 18e eeuw - met families als Vermeersch, Mahui, Harmens, Oosterbaan, Wiltshut, Hingst, Hanekuijk, Braam, Fontein, Stijl (docter) Stinstra (pastor) Huidekoper, Nieuwenhuis, Dreyer, Hannema, Roorda, Schellingwou, Stinstra, Feytema, Backer, Ysenbeek en Van der Plaats (printer) waren niet alleen op Harlingen gericht. Velen van hen onderhielden banden met zakenrelaties of familie in Amsterdam, Emden en Danzig.

Bericht uit Alkmaar

ONZE BROEDER MARTIEN KRACHT UIT ALKMAAR STUURT ONS -MET BROEDERLIJKE GROET- DE VOLGENDE TEKST TOE.

In deze zomerperiode is de liturgische kleur groen. Deze kleur symboliseert hoop en groei. We vierden in het voorjaar het feest van Pasen en van Pinksteren. Feesten die doorklinken in onze vieringen. Elke zondag ontsteken wij de paaskaars, zichtbaar symbool van het licht van Christus in ons midden.

We bidden, soms zingend, om de aanwezigheid van de Heilige Geest: *Veni Sancte Spiritus*'. In het vertrouwen en met de hoop dat de Geest van God met ons meegaat in het leven van elke dag. Er is veel in het leven dat ons kan doen wanhopen. Mogelijk in uw persoonlijk leven, in de maatschappij. In de beelden die we zien van oorlog, honger en geweld. En toch... blijven we vieren, hopen, bidden en werken. We zien in de schepping veel tekenen van hoop. Het wonder van groei en bloei, zo zichtbaar in de lente en de zomer. We zien in het dagelijks leven hoop hoe mensen met elkaar omgaan. Met aandacht en met liefde, met zorgzaamheid. Hoop is een sterke kracht die mensen in beweging zet. Deze kracht is verwoord in het volgende gedicht, dat ik graag met U deel:

*Diep in ons zelf dragen we de hoop.
Als dat niet het geval is, is er geen hoop meer.
Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.
Hoop is niet voorspellen of vooruitzien,
het is een gerichtheid van de geest, een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.
Hoop in deze diepe en krachtige betekenis, is niet hetzelfde als
vreugde,
omdat alles goed gaat of bereidheid om je in te zetten voor wat succes heeft.
Hoop is ergens voor werken om dat het goed is,
niet alleen omdat het kans van slagen heeft.
Hoop is niet hetzelfde als optimisme.
Evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.
Wel de zekerheid dat iets zinvol is,
ongeacht de afloop, het resultaat.*

Spreekwoorden en uitdrukkingen uit de bijbel

Hoogmoed komt voor de val

Spreekwoorden zijn korte uitspraken gebaseerd op lange ervaring. Dat is een goede definitie. En die geldt ook voor de spreekwoorden en puntdichten en uitspraken uit het bijbelboek Spreuken. Ze laten aan duidelijkheid niets te wensen over: wie hoogmoedig is, kan diep vallen. Hovaardij is een oud woord voor hoogmoed en de eerste regel hieronder betekent dus hetzelfde als de tweede.

*Hovaardij gaat vooraf aan het bederf,
en hoogmoed komt voor de val.*

Spreuken 16 : 18

13

Voor de herfst een gerecht uit de doperse wereld

APPLE BETTY (WARME APPELKRUIMTAART)

Voor de vulling:

Een paar appels

1 ½ theelepel kaneel

175 gr. suiker.

Voor het deeg:

125 gr. boter

90gr. Bruine suiker

175 gr. bloem

¼ theelepel zout.

Vet een vuurvaste schaal in met boter en bedek de bodem met dunne schijfjes appel. Strooi de suiker en de kaneel hier overheen. Maak van de ingrediënten voor het deeg met de vingers of een vork een kruimig geheel. Strooi de kruimels over de appels en zet de schaal 30-40 minuten in de oven van ca. 175 graden. Dien de taart warm op met room of slagroom.

Lievelingslied

DEZE KEER IS HET LIED GEKOZEN DOOR ANTOINETTE BERKOUWER.

Lied 730: 'Heer, herinner u de namen'

Hierbij schrijft ze:

Zowel de melodie als de tekst spreekt me erg aan. Het is troostrijk en emotioneel voor mij, ik denk altijd aan mijn moeder bij het zingen van dit lied.

Je kan het niet zo vaak zingen, bij een begrafenis en de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Ik vind ook vooral de regel heel mooi uit het tweede couplet; en wil zeer aandachtig lezen in de rimpels van hun huid.....

14

*Heer herinner u de namen van hen die gestorven zijn,
en vergeet niet, dat zij kwamen langs de straten van de pijn,
langs de wegen van het lijden, door het woud der eenzaamheid,
naar het dag en nacht verbeide vaderhuis hun toebereid.*

*Heer, herinner u hun luisterend wakker liggen in de nacht
en hun roepen in het duister, de armzaligheid van hun kracht,
en wil zeer aandachtig lezen in de rimpels van hun huid
de verscheurdheid van hun wezen, en wis hunne zonden uit.*

*Die Maria hebt vergeven en de rover aan het kruis,
laat de doden eeuwig leven met U in het paradijs,
Heer, herinner U hun namen, oordeel hen en spreek hen vrij,
en bedek hun schuld en laat hen zitten aan uw rechterzij.*

Berichten van buiten onze gemeente

Open Podium vrijdagavond 19 september in de Grote Kerk Harlingen

Op vrijdag 19 september is er weer van alles te beleven in de Dom van Almenum, dit keer met een gezellige Open Podium avond. De inloop is vanaf 17.00 uur. Rond 17.30 uur wordt gestart met een gezamenlijke maaltijd. Daarna volgt een demonstratie van een fascinerend apparaat in de vorm van een doorzichtig orgel, waarbij je elke beweging kunt volgen. Het instrument blijft gedurende de rest van het jubileumjaar 250 jaar Grote Kerk in Harlingen in verband met scholeneducatie. Op de avond is er ruimte voor creatief talent in de vorm van muziek, cabaret, voordracht, toneel en poëzie. Zo maken we er met elkaar een ontspannen, inspirerende en samenbindende avond van. De avond is vrij toegankelijk en de maaltijd gratis. Na afloop van de avond collecteren we voor het goede doel in India.

15

Wil je meedoen met jouw bijdrage aan het Open Podium?

Stuur je idee dan naar Eerde de Vries (edevée@hotmail.com) en/of Teunard van der Linden (tglingen@gmail.com). Wij zullen dan kijken, hoe je bijdrage past in het programma.

Grote Kerk Harlingen, 27 september optreden kathedrale jeugdkoren Den Bosch

HET CONCERT DUURT VAN 19.00-20.00 UUR

Op zaterdag 27 september treedt in het kader van de jubileumviering van 250 jaar Grote Kerk Harlingen het gerenommeerde kinderkoor van de St. Janskathedraal te Den Bosch op. Uitvoerenden zijn twee afdelingen van de Schola Cantorum: de Schola Puerorum (Jongenskoor) en de Schola Iuventatis (Jeugdkoor). Dirigent is Jeroen Felix, rector cantus van de kathedraal, organist Véronique van den Engh.

Het programma duurt een uur, van 19.00 tot 20.00 uur. Het repertoire herinnert aan de tijd van de middeleeuwse St. Michaëlskerk, gebouwd rond 1200, de voorloper van de huidige Grote Kerk. Het concert wordt mede gedragen door de Werkgemeenschap van Kerken in Haringen.

De toegang is vrij, bij de uitgang is er collecte voor de Stichting Cards, India Stichting Cards strijdt voor de scholing en educatie van kans-arme kinderen in India, in de strijd tegen kinderarbeid, zoals die destijds heerste in Harlingen.

Programma

18:30 uur: Kerkdeuren open (toreningang)

19:00 uur: Aanvang van het concert

Ca. 20:00 uur: Einde concert

16

Mondig op zondag, 28 september Mennorode:

Thema: Voeten in de aarde, Van 10.15-16.00 uur

Hoe ontmoet je broeders en zusters uit Nederland? Hoe raak je in gesprek over onderwerpen waar je jezelf mee bezig houdt? Voor die ontmoeting is Mondig op Zondag, een prachtige dag op Mennorode. Mennorode begon als broederschapshuis, en is nu nog steeds een mooie plek waar doopsgezinden elkaar vinden voor vieren, leren en gesprek.

Mondig op Zondag is inspirerende dag voor alle doopsgezinden én iedereen die zich verbonden voelt met de doopsgezinde traditie. Een dag vol verdieping, ontmoeting, viering en creativiteit. Georganiseerd door het bestuur van de ADS en uitgevoerd door het ADS-bureau in samenwerking met de doopsgezinde geloofsgemeenschap. U kunt deze dag gratis bijwonen.

Dit jaar staat duurzaamheid centraal, in de breedste zin van het woord. Wat betekent het om geworteld te zijn in je geloof, in de aarde, in de gemeenschap? Hoe kunnen we hoopvol en actief bijdragen aan een rechtvaardige wereld?

Laat je inspireren door mensenrechtenactiviste Chautuileo Tranamil, volg workshops over klimaat, activisme, erfgoed, hoop en spiritualiteit, en geniet van de rust en natuur rondom Mennorode. Voor kinderen, jongeren en twintigers is er een speciaal programma, en diverse organisaties presenteren hun werk op de informatiemarkt.

Van te voren opgeven is verplicht. U kunt zich voor deze dag individueel aanmelden via de website van de ADS.

Gespreksgroep Op Donderdag, seizoen 2024-2025

Na ons vorig seizoen, waarin we voor het eerst 3 x bij elkaar kwamen bij iemand thuis, gaan we door met ook weer drie bijeenkomsten in het winterseizoen 2025 - 2026. De eerste bijeenkomst op donderdag 16 oktober, om 14.00 uur bij Sjoerd de Jong, De Goudplevier 21 in Harlingen. Het gespreksthema is 'Deugden'. Ja we kennen de 7 deugden (en de 7 hoofdzonden) uit de bijbel.

Maar de vrucht van de Geest is; liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof en zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Galaten 5:22-23.

17

Maar weet je dat er wel 100 deugden zijn? Van Aanvaarding tot Zuiverheid. Deugden zijn van nature aanwezig in ons allemaal. Maar ze komen niet vanzelf naar de oppervlakte; je moet ze alleen herkennen en aan het licht brengen. Dat proberen we ook te doen. We kunnen kiezen uit wel 100 deugden...

Deugden zijn het oor waarmee we luisteren, het oog waarmee we onszelf en de anderen zien en de taal die onze gedachten en woorden vormt. (LINDA KAVELIN POPOV)

Sietske Ypenga

Verhaal: Een ruil met problemen

18

Een man voelde de zorgen van het leven op zich drukken. Het leek hem ook niet eerlijk dat andere mensen het veel gemakkelijker in het leven hadden dan hij, veel minder zorgen, of tenminste niet zulke grote als hij had. Op een dag kwam hij met een origineel idee: hij zei tegen zichzelf; 'Ik nodig al mijn vrienden en zeer goede kennissen uit voor een 'probleem-uitwisseling-party'. Als we onze problemen onderling uitwisselen, gaat het me daarna zeker veel beter.' De vrienden kwamen en de een na de ander 'pakte zijn problemen uit.' Het was verbazingwekkend om van de mensen, die je dacht goed te kennen, te horen hoe ze onder hun problemen en zorgen gebukt gingen. Ze luisterden aandachtig naar elkaar. Toen werd er nog een goed idee geboren. En gast opperde: 'Laat ieder nu zijn problemen op een briefje schrijven en dan gooien we die allemaal op een hoop. Dan mag iedereen aan het eind van dit feest een probleem mee naar huis nemen, waarvan hij denkt dat het de gemakkelijkste is om op te lossen'. Allen stemden toe. Steeds zag je aan het eind van de avond mensen naar de stapel briefjes gaan, ze namen er één uit, dachten even na en legden het briefje dan weer terug op de stapel. Aan het einde van het toch wel gezellige feest had ieder iets passends voor zichzelf gevonden. Het interessante was echter, dat ze allen hadden gekozen voor hun eigen probleem.

Kerkdiensten De Batting aanvang 10.30 uur locatie, het Paviljoen

Datum	Voorganger	Organist
7 september	Mw. van der Molen	G.J. Elsinga
21 september	Mw. de Boer	A. Bonnema
5 oktober	Mw. de Boer	G.J. Elsinga
19 oktober	Dhr. Laros	K. Schout
2 november	Mw. de Boer	A. Bonnema

Heeft de wereld zich ooit aangepast aan je wensen?

DAVID DEWULF

UITNODIGING voor de INSPIRATIEMIDDAG

DONDERDAG 2 OKTOBER 2025

THEMA DE TOEKOMST VAN DE (DOOPSGEZINDE) GEMEENTEN

Waar: Vermaning van DG Drachten-Ureterp, Zuiderbuurt 26/28,
te Drachten, tel. 0512-524876, Inloop vanaf 13.30 uur

Programma:

- welkom / (kort) kennismakingsrondje
- lied en gebed
- aanleiding inspiratiemiddag
- inleiding bij het onderwerp, (uitgangspunt het boek De toekomst van de kerk, essay vol rouw en hoop, Aarnoud van der Deyl)
- in groepen aan de slag met gespreksvragen
- plenaire nabespreking
- vervolgspraken
- afsluiting rond 16.15 uur (voor wie wil! 'een hapje en een drankje')

19

Gespreksvragen:

- wat zijn volgens jou religieuze ervaringen?
- welke rol speelt de eigen gemeente hierbij?
- welke rol spelen bijbel en gebed in jouw leven?
- wat betekent de eigen gemeente voor jou om geloof te beleven en te leren verwoorden?
- hoe kan de gemeente een rol spelen bij het maken van keuzes in je leven?
- raak jij/raken we 'iets' kwijt wanneer er geen (doopsgezinde) gemeente meer is?

En dan nog dit ...

Wanneer het je lukt het boek van Aarnoud van der Deyl te lezen ...
graag!

Alle predikanten, bestuurders en 'gewone' gemeenteleden, vrienden en belangstellenden in Friesland, Groningen en Drenthe zijn welkom.

Aanmelden via jehannesreg@gmail.com

Cor Nijkamp, Pieter Post, Jehannes Regnerus

Verjaardagen

20

Jiddisch spreekwoord

*Iedereen is gekneed uit hetzelfde deeg,
maar niet gebakken in dezelfde oven.*

Collectes/Bloemen

Datum	Collecte	Extra collecte	Bloemen
29 juni	€50,40	€ 38,90	zr. Sietske Ypenga
6 juli	€ 67,30		zr. Nelly Beuker-Zuiderhof
20 juli	€ 81,80		zr. Mien Sietsma-Alkema
3 augustus	€ 74,00		zr. Antoinette Berkouwer
17 augustus	€ 67,70		fam. Rinsma

Agenda

Activiteiten voor de agenda graag op tijd doorgeven aan de redactie

21

- 3 september, 15.45 uur koor
- 17 september, 15.45 uur koor
- 19 september, 17.00 uur Open Podium Grote Kerk
- 21 september, 11.15 uur gezamenlijke zegenwens
bij de Grote Kerk
- 27 september, 19.00 uur Kathedrale jeugdkoren Den Bosch
- 28 september, 10.15 uur Mondig op Zondag, Mennorode (pag 16)
- 1 oktober, 15.45 uur koor
- 2 oktober, 13.30 uur Inspiratiemiddag in Drachten (pag 19)
- 5 oktober, info volgt broederschapsdag in Sneek, info volgt
- 8 oktober, 15.45 uur koor
- 8 oktober, 19.30 uur kerkenraad
- 9 oktober, 14.00 uur Créa Café
- 15 oktober, 14.30 uur Start gespreksgroep 'Mondig, bondig'
- 16 oktober, 14.00 uur gespreksgroep op donderdag
- 19 oktober, 9.30 uur gemeentedag, info volgt
- 29 oktober, 15.45 uur koor
- 5 november, 15.45 uur koor
- 5 november, 19.30 uur ledenvergadering
- 12 november, 19.30 uur kerkenraad
- 13 november, 14.00 uur Créa Café

Als u iets heeft voor de agenda, kunt u dat sturen naar de redactie: redactiedgharlingen@gmail.com. **Op de website is de agenda ook te vinden: www.doopsgezindharlingen.nl.**

Groepen/Kringen

- Zusterkring, Nellie Beuker
 - Zondagsschool, Hilde de Jong
 - Gespreksgroep Op Donderdag, Sietske Ypenga
 - Dienstencommissie, Antoinette Berkouwer
- 22
- Beleidsgroep, Sjouk Stelwagen
 - Werkgroep Nieuwe Pastorale, Jelna Bosma of Sietske Ypenga

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de zuster of broeder die bij elke groep of kring vermeld staat.

Colofon

Adres kerk: Zoutsloot 50, Harlingen

Website: www.doopsgezindharlingen.nl

Postadres: Droogstraat 57, 8861 SR, Harlingen

Bankrekening: NL80 RABO 0127 0296 21

t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Harlingen, dit rekeningnummer kunt u ook gebruiken voor vrijwillige bijdragen.

remember september

Het waait hoog door de bomen september heeft zijn zachte zon aan.

*Alles goed, sust hij, alles ver, zie mijn rozenbottels,
mijn meisjes in hoge laarzen, zware bloemen.*

*Het is laat, jawel, maar hoe goed. Alsof je niet hoort
het harde knallen van kastanjes.*

MARJOLEIN DE VOS

Inhoud

Adressen en Diaconie.....	2
Van de redactie.....	3
Woord van Wiske.....	4, 5
Van de kerkenraad.....	6, 7
Het ‘koortje’	7
Mondig, bondig, een nieuwe gespreksgroep	7
Op Tsjerkepaad toer	8, 9
Vredesweek.....	9
500 jaar anabaptisme.....	10-11
Bericht uit Alkmaar.....	12
Spreekwoorden en uitdrukkingen uit de bijbel.....	13
Herfst gerecht, appelkruimtaart.....	13
Lievelingslied.....	14
Berichten	15, 16
Gespreksgroep Op Donderdag.....	17
Verhaal, Een ruil met problemen	18
Diensten in De Batting.....	18
Uitnodiging Inspiratiemiddag.....	19
Verjaardagen	20
Collectes/Bloemen.....	21
Agenda	21
Groepen/Kringen.....	22
Colofon.....	22
Inhoud.....	23
Preekdiensten	24

Preekdiensten van 7 september t/m 9 november

7 september ds. W.I. Beuker

9.30 uur organist S. Akkerman

extra collecte: Trad. Vredescollecte t.b.v. St. Doopsgezind Wereldwerk

14 september ds. G. Meijer

9.30 uur organist G.J. Elsinga

21 september ds. W.I. Beuker

9.30 uur organist G.J. Elsinga

Oecumenische zegenwens om 11.15 met alle voorgangers uit Harlingen

28 september

ds. C. Visser

9.30 uur

organist B.Dijkstra

5 oktober

Viering Broederschapdag, ds. W.I. Beuker

Deze dag vieren we samen met de gemeente van Sneek **IN Sneek!**

Informatie volgt via mail of hou de website in de gaten

12 oktober

zr. J Brouwer

9.30 uur

organist G.J. Elzinga

19 oktober

GEMEENTEDAG, ds. W.I. Beuker

9.30 uur

organist G.J. Elzinga

26 oktober

zr. S. Stelwagen

9.30 uur

organist L. Ammerlaan

2 november

ds. W.I. Beuker

9.30 uur

organist G.J. Elsinga

9 november

liturgie groep

9.30 uur

organist G.J. Elsinga

Inleveren kopij

Kopij voor het volgende nummer van de Nieuwe Pastorale kunt u als worddocument per e-mail, **redactiedgharlingen@gmail.com**, of per post aanleveren. Het volgende nummer verschijnt uiterlijk in week 45 van 2025. Kopij graag **VOOR woensdag 22 oktober** inleveren.

De redactie heeft het recht kopij te weigeren, in te korten of anderszins te wijzigen.